امنیت اطلاعات را جدی بگیریم

در یک گزارش یکی از شرکتهای سازندهٔ نرم‌افزارهای ضدویروس (شرکت CA)، سال ۲۰۰۷ از لحاظ حجم داده‌های تخریب‌شده یک رکورد جدید محسوب شده است. در این گزارش تأکید شده است که هیچ علامتی از توقف یا کندشدن عملیات **داده‌ستیزان** در سال ۲۰۰۸ مشاهده نمی‌شود. در این گزارش به نقل از «وینت سرف»، متخصص پرآوازهٔ کامپیوتر، گفته شده است که در سال ۲۰۰۷ بین ۱۰۰ تا ۱۵۰میلیون کامپیوتر از ۶۰۰میلیون کامپیوتر متصل به اینترنت به **بات‌نت‌ها** (botnet؛ نوعی نرم‌افزار مخرب) آلوده بوده‌اند. درحال حاضر درحدود ۹۰٪ از ایمیل‌ها از نوع هرزنامه و فریب‌نامه هستند (که ۸۰٪ آنها به پایگاه‌های داده‌ستیزان و داده‌دزدان لینک دارند). برنامه‌های جاسوسی یا پایش‌افزارها (۵۶٪)، اسب‌های تروا (۳۲٪)، کرم‌ها (۹٪)، و ویروس‌ها(۲٪) همچنان در دنیای اطلاعات وجود دارند و زیان‌های هنگفتی را به بار می‌آورند. طبق یک بررسی در آمریکا از هر چهار نفر کاربر شبکه فقط یک نفر از یک **گذرواژهٔ** قدرتمند بهره می‌گیرد. اگر تعداد کاربران شبکه‌ها و اینترنت را در ایران ۲۰میلیون نفر در نظر بگیریم و همین نسبت را به کار ببریم، گذرواژه‌های حدود ۱۵میلیون نفر، گذرواژه‌هایی سست هستند که همواره می‌توانند داده‌های متعلق به آنان را در معرض خطر قرار بدهند. اکثر آنها گذرواژه‌هایی ثابت دارند که به راحتی می‌تواند توسط **ثبت‌کننده‌های کلیدزنی** (key logger) کشف شود.

دزدی هویت سال به سال گسترده‌تر می‌شود و خسارات فراوانی را برای بسیاری از مردم به وجود می‌آورد. خسارات چنان زیاد هستند که تصویر روی جلد یک شمارهٔ مجلهٔ *نیوزویک* در سال ۲۰۰۴ به دزدی هویت اختصاص می‌یابد، و این مسئله به موضوع مورد بحث بسیاری از رسانه‌های عمومی تبدیل می‌شود. دزدان اطلاعات ماهرتر شده‌اند. آنها در گذشته برای شوخی یا نشان‌دادن توان خود حمله می‌کردند، اما امروز برای پول حمله می‌کنند. فقط در آمریکا در سال گذشته بیش از ده میلیون مورد دزدی هویت رخ داده است.

جامعهٔ مدرن به گونه‌ای فزاینده به ذخیره‌سازی، پردازش، و انتقال اطلاعات وابسته شده است. از همین روی، اطمینان‌یافتن از صحت، و امنیت اطلاعات و حفظ حریم خصوصی اطلاعات اهمیت بسیاری یافته است. **ایمن‌سازی اطلاعات** یکی از اساسی‌ترین خواسته‌های جامعهٔ اطلاعاتی است.

ما در عصر دیجیتال زندگی می‌کنیم. داده‌های حساس در همه جا حضور دارند. داده‌ها به مهم‌ترین سرمایه‌های ما تبدیل شده‌اند. دیگر نمی‌توانیم سرمایه‌هایمان را در کوزه بگذاریم و در خاک دفن کنیم. دیگر نمی‌توانیم داده‌ها را در کابینت‌های فایل قفل‌شده و اتاق‌های مستحکم محصور کنیم. داده‌ها سیال شده‌اند و همه جا می‌توانند بروند.

ایمن‌سازی داده‌ها نقشی اساسی در ساختار جامعهٔ اطلاعاتی دارد. مردمی که بخواهند با خدمات **دولت الکترونیک** راحت باشند باید احساس کنند که خدمات **روی‌خطی** (online) آنها امن و مطمئن است. ایمن‌بودن تراکنشها در تجارت الکترونیک، و کسب وکار الکترونیک، و سلامت الکترونیک نیز بسیار اساسی است.

در دنیای اطلاعات موفقیت استراتژی‌های امنیتی به کمک کاربران نیاز دارد. پیش‌گیری بهترین شکل دفاع است. و اگر دفاع همه‌جانبه داشته باشید، هیچ حمله‌ای موفق نخواهد بود. همهٔ کسانی که ضربه خورده‌اند می‌دانند که کوتاهی از خودشان بوده است، چون اقدامات ایمن‌ساز را انجام نداده‌اند.

پیشگیری و ایمن‌سازی مؤثر بدون کاربران آموزش‌دیده به دست نخواهد آمد. کم‌اطلاعی کاربران دربارهٔ روش‌های ایمن‌سازی یک تهدید بزرگ است. کتاب‌هایی که روش‌های پیشگیری را آموزش می‌دهند یکی از بهترین ابزارهای دفاعی هستند. کتاب «**همه چیز درباره ویروس‌های کامپیوتری، برنامه‌های جاسوسی، هکرها، و امنیت کامپیوتر**» *انتشارات ریزپردازنده* دربارهٔ مبانی ایمن‌سازی داده‌هاست. همهٔ مقالات آن پیشتر در *ماهنامه ریزپردازنده* منتشر شده است. اطلاعات فراهم‌شده در این کتاب را تقریباً هر کاربری برای حفظ امنیت داده‌های ارزشمند خود باید بداند. پایگاه وب معتبر staysafeonline.info (مورد پشتیبانی مایکروسافت، سیسکو و ده‌ها شرکت و سازمان مشهور دیگر) نیز دانستن این مطالب را به کاربران کامپیوتر توصیه می‌کند.

سه ماه است که این کتاب منتظر صدور مجوز چاپ است. شاید سه ماه برای انجام‌دادن یک کار اداری خیلی طولانی نباشد، اما به دلیل تحولات بسیار سریع در فناوری‌های اطلاعات، کتاب‌هایی که دربارهٔ این فناوری‌ها انتشار می‌یابند خیلی زود از رده خارج می‌شوند و باید به‌روز شوند. **عمر مفید چنین کتابی** _ به دلیل معرفی انواع نرم‌افزار و سایت اینترنت که همگی به سرعت در حال تغییر هستند_ **در حدود یک سال است**. شش ماه اول دورهٔ طلایی عمر این کتاب است. چنانچه تأخیر در چاپ کتاب از حد قابل قبول بگذرد، نویسنده باید کتاب را بازبینی کند و ناشر باید دوباره تقاضای مجوز چاپ کند، و... این چرخه ادامه می‌یابد.

مهندسی ایمنی به یک فاکتور قطعی در کاربرد موفق فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات مدرن تبدیل شده است. در کشور عزیزمان سرمایه‌گذاری کلانی برای برپاسازی دولت الکترونیک انجام می‌گیرد. همپای این هدف بزرگ باید یک صنعت قدرتمند ایمن‌سازی اطلاعات نیز شکل بگیرد تا ساختارهای ایجادشده به گونه‌ای کارآمد عمل کنند. کتاب‌های آموزشی موتور محرک این صنعت هستند و نقشی بزرگ در حراست از سرمایه‌های اطلاعاتی دارند.□

فهرست مقالات کتاب «همه چیز درباره ویروسهای کامپیوتری، برنامه‌های جاسوسی، هکرها، و امنیت کامپیوتر»